

'ผ้าไหม'

...จากต้นคาหลา

ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย ได้คิดค้นพัฒนาผ้าไหมจากหม่อนไหมคาหลาและทอเป็นผืนผ้าได้สำเร็จเป็นครั้งแรกของโลก โดยผ้าไหมคาหลาที่ทอได้มีลักษณะพิเศษ คือ มีลวดลายสีส้มที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยสีของเส้นไหมที่ได้จะขึ้นอยู่กับชนิดและพันธุ์ของใบคาหลาที่หม่อนไหมกิน นอกจากนี้สีของเส้นไหมที่สาวได้มีสีส้มตัวไม่เปลี่ยนจากสีเดิมแม้จะลอกกาวยังนอกรอกแล้ว และในการสาวไหมชนิดนี้ไม่ต้องต้มรังไหมขณะที่มีดักแด้อยู่ในรัง แต่จะทำการผ่าเอารังมาทำการสาว ดังนั้นจึงไม่ทำให้ดักแด้ตาย และสามารถกลายเป็นผีเสื้อกลาง

คืนที่มีความสวยงามติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก และยังเป็นผีเสื้อที่มีขนาดใหญ่ที่สุดติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลกอีกด้วย โดยเมื่อแม่ปีกกว้างเต็มที่จะมีความยาว ประมาณ 25-30 เซนติเมตร ซึ่งการค้นพบครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการผลิตเส้นใยธรรมชาติจากแมลงชนิดอื่นที่มีศักยภาพเพื่อนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มมูลค่าในการผลิต

ผ้าไหมของไทยได้อีกด้วย และในโอกาสสมทวมงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา ในปี พ.ศ.2555 กรมหม่อนไหมได้เตรียมนำผ้าไหมคาหลาที่ขณะนี้อยู่ระหว่างการทอขึ้นมาใหม่เป็นพิเศษ ซึ่งออกแบบการทอโดย อาจารย์เผ่าทอง ทองเจือ ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสสมทวมงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80

พรรษา

นายสุชาติ จุลพูล ผู้อำนวยการศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย กล่าวถึงความ เป็นมาของการค้นพบไหมคาหลาในครั้งนี้ว่า เมื่อต้น

ปีพ.ศ. 2552 ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคายได้ขอต้นกล้าคาหลา เพาะเมล็ดลูกผสมระหว่างคาหลาแดง และคาหลาขาวป่านาธิวาส จาก นายสุชาติพิศ ศุภเกษร จังหวัดนครศรีธรรมราช นำมาปลูกในบริเวณศูนย์ฯ เพื่อเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์และเพื่อศึกษาคัดเลือกพันธุ์คาหลาที่มีดอกสวยงาม และในปี 2553 ต้นคาหลาได้ออกดอกสวยงามและมีหลากหลายพันธุ์ จนกระทั่งเมื่อเดือนเมษายน 2554 พบว่ามีหม่อนชนิดหนึ่งกัดกินใบคาหลาจึงได้ใช้ยาปราบศัตรูพืชทำลายโดยไม่คิดว่าจะเป็นไหมป่าชนิดหนึ่ง แต่หม่อนตายไม่

หมดและเหลือเข้าทำรัง จำนวน 7 รัง จึงได้ดำเนินการศึกษาวงจรชีวิตของดักแด้ ผีเสื้อ และการวางไข่ โดยได้รับความช่วยเหลือจาก รศ.ชายชัย ถาวรอนุถุลกิจ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในการจำแนกชนิดและทดลองนำรังไหมไปสาวเป็นเส้นด้วยเครื่องสาวไหม พบว่าสามารถสาวเป็นเส้นได้ดีมีแนว

โน้มที่จะใช้เป็นประโยชน์จึงได้ขยายการเลี้ยงมากขึ้นแล้วนำไปทอเป็นผืนผ้าไหมคาหลาผืนแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2555 และจากการวิเคราะห์คุณสมบัติในห้องปฏิบัติการ โดยคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ เซ็นทรัล แล็บ ยังพบว่า เส้นไหมคาหลาที่ได้ยังเป็นเส้นใยธรรมชาติที่เหนียวที่สุดในโลก และมีกรดอะมิโนเป็นส่วนประกอบถึง 15 ชนิด

...ซึ่งจากคุณสมบัติเหล่านี้คาดว่าจะสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มได้ต่อไปในอนาคต.